

П. Г. Удхаус

Епископски гамбит

Още един неделен ден си отиваше, когато господин Мълинър се появи в бара на „Въдичарски отдиш“ не с обичайния си изгъркан каскет, а с лъскав цилиндър. Цилиндърът, тъмният костюм и набожният глас, с който си поръча топъл скоч с лимон, ме наведоха на мисълта, че се връща от вечерната служба.

– Добра ли беше проповедта?

– Отлична. Новият курат я прочете. Изглежда добро момче.

– Като казахте „курат“, та се сетих – какво стана с вашия племенник – същия, за когото ми говорихте онзи ден?

– Огъстин ли?

– Онзи, дето изпил тоника.

– Да, Огъстин. Приятно ми е и дори съм трогнат – засия господин Мълинър, – че си спомняте незначителната случка, която ви разказах. В този егоцентричен свят човек рядко попада на такъв внимателен слушател. Чакайте да си спомня – докъде бяхме стигнали?

– Тъкмо стана секретар на епископа и отиде да живее при него в Двореца.

– А, да. Ще проследим тогава кариерата му един месец след тази дата.

Добрият епископ на Стротфорд имал обичая да започва трудовия си ден в бойко и жизнерадостно настроение. Обикновено влизал в кабинета си, за да прегледа първата поща, с усмивка на лице и куплет от някой весел псалм на уста. Но в утрото, когато започва нашият разказ, всеки по-наблюдателен зрител би забелязал угрижения му, дори навъсен вид. Епископът стигнал вратата на кабинета си, разколебал се, та чак се подвоумил дали да докосне бравата, а сетне с явно усилие на волята се стегнал и я натиснал.

– Добро утро, Мълинър, момчето ми – смутено поздравил той.

Огъстин вдигнал ведър поглед от купчината писма, които отварял.

– Добро утро, епископе. Как е днес лумбагото?

– Болката чувствително е отслабнала, дори фактически не съществува. Благодаря ти, Мълинър. Хубавото време явно ми влияе добре. „Ето зимата вече мина, дъждът преваля, престана, цветя се показаха по земята, настана време за песни и гласът на гургулицата се чува в страната ни.“ Песен на песните, II, 11:12.

– Добре казано. Е, днес пощата не ни е донесла нищо интересно. Викарият на „Свети Биоулф“ иска да знае как стои въпросът с тамяна.

– Кажи му, че няма нужда.

– Добре.

Епископът неспокойно се почесал по брадичката. Сякаш си вдъхвал кураж да пристъпи към някакво неприятно поръчение.

– Мълинър... – започнал той.

– Да?

– Като каза „викарий“, та се сетих за нещо, което се отнася до един въпрос, на който ние двамата се спряхме вчера – става дума за овакантеното място в Стийпъл Мъмъри.

– Да? – попитал Огъстин с блеснал поглед. – Ще ми излезе ли късметът?

Болезнен спазъм изкривил лицето на епископа. Той тъжно покланял глава.

– Мълинър, момчето ми, знаеш, че гледам на теб като на собствен син и че ако оставят на мен, ще ти дам това място без минутка колебание. Ала възникнаха непредвидени усложнения. Нещастни момко, жена ми нареди да дам мястото на един неин братовчед, който – горчиво добавил епископът – блее като овца и не прави разлика между амвон и олтар.

Много естествено, че Огъстин усетил как разочарованието го боднало за миг, ала той принадлежи на гордия род Мълинър и умее достойно да посреща ударите на съдбата.

– Не мислете повече по този въпрос, епископе – сърдечно възкликнал племенникът ми. – Напълно ви разбирам. Не твърдя, че не съм хранил надежди, но несъмнено в най-скоро време ще ми се предостави друга възможност.

– Нали знаеш как стоят нещата – заоправдавал се шефът му и предпазливо погледнал дали вратата е затворена добре. – „По-добре да живееш в ъгъла на покрива, нежели със свадлива жена в широка къща.“ Притчи, 21:9.

– „Непрестанно капене в дъжделив ден и свадлива жена едно са.“ Притчи, 27:15 – отвърнал Огъстин.

– Точно така. Значи, добре ме разбираш, Мълинър.

– А междувременно – подал му Огъстин едно писмо – ето нещо, което заслужава внимание. Изпраща го някой си Тревър Антуисъл.

– Така ли? Мой съученик. Сега е директор на училището в Харчестър – заведението, в което двамата с него получихме ранното си образование и възпитание. Какво пише?

– Интересува се дали няма да се отбие за няколко дни да откриете паметника, издигнат в чест на лорд Хемъл от Хемстед.

– И той ми е съученик. Викахме му Трътльо.

– Има и послепис. Казва, че още пази една каса портвайн реколта 1887 година.

Епископът свил устни.

– Подобни суетни мирянски доводи не натежават на везните ми толкова, колкото си въобразява старият Боклук – искам да кажа, преподобният Тревър Ентуисъл. Но както и да е, човек не бива да пренебрегва повика на милото старо училище. Ние, разбира се, ще отидем.

– Ние?

– Да, имам нужда от твоето присъствие. Харчестър сигурно ще ти допадне, Мълинър. Достопочтена развалина, основана от седмия Хенри.

– Познавам го добре. Там учи по-малкият ми брат.

– Така ли? Хм... – замислил се епископът. – Трябва да има двайсетина години, ако не и повече, откак бях за последен път в Харчестър. С какво удоволствие ще посетя отново познатите стари места. В края на краищата, Мълинър, колкото и да се издигаме по обществената стълбица, с каквито и благини да ни обсипва животът, ние никога не изгърваме завинаги нишката, която ни свързва с милото старо училище. То е нашата алма матер, Мълинър, нежна майка, насочила колебливите ни стъпки към...

– Напълно сте прав – съгласил се Огъстин.

– А като стареем, осъзнаваме, че никога не ще можем да върнем онази безгрижна радост от живота, с която са били обвеяни училищните ни дни. Тогава нищо не беше сложно, Мълинър. През онези ведри години животът бе лишен от проблеми. Не бяхме изправени пред необходимостта да разочароваме своите приятели...

– Ама, епископе! – възкликнал бодро Огъстин. – Още ли се тревожите за моето препитание? Я забравете! Погледнете ме – виждате ли колко съм безгрижен? Същинска птичка.

Епископът въздъхнал.

– Ех, защо нямам твоя слънчев характер и съпротивителни сили, Мълинър! Как го постигаш?

– Ами не забравям да се усмихам и да вземам по една лъжичка „Живогон“.

– „Живогон“ ли?

– Това е един тоник, изобретен от моя чичо Уилфрид. Истинско чудо.

– Някой ден ще те помоля да ми дадеш да го опитам. Защото, Мълинър, намирам, че животът е, общо взето, възсив. За какъв дявол –

продължил епископът заядливо, говорейки главно на себе си – им е потрябвало да издигат паметник на Трътльо? Умът ми не го побира. На един непрокопсаник, който замеряше хората с мастилени топчета. Но както и да е – махнал той с ръка. – Нито му е мястото, нито времето. Щом управителният съвет е преценил, че приносят на лорд Хемъл към добруването на обществото е чак за паметник, наша работа ли е да го правим на въпрос? Пиши на господин Ентуисъл, Мълинър, че приемам с удоволствие.

Макар че от последното му посещение в Харчестър да били изменили цели двацет години – както споменал пред Огъстин, – епископът за голямо свое изумление открил, че на територията на любимото училище не били настъпили почти никакви промени: всичко – и игрищата, и сградите, та дори и персоналът – било същото като едно време. Имал чувството, че нищо не е мръднало от онзи ден преди четирийсет и три години, когато кракът му за пръв път стъпил там.

Ето я лавката, където като хилав хлапак с щръкнали ключици толкова често се бил блъскал с лакти, за да докопа през междучасието кифлата с мармалад. Ето я банята, петте тенискорта, футболното игрище, библиотеката, физкултурния салон, посипаните със ситен чакъл пътечки, кестените и всичко като преди, когато за епископите знаел само, че на шапките си имат навървени връзки за обувки.

Единствената промяна била, че на триъгълната затревена площ пред библиотеката имало издигнат гранитен пиедестал, върху който се мъдрело нещо безформено, увито в голям чаршаф – статуята на лорд Хемъл, за чието откриване бил пристигнал.

И постепенно, докато продължавало гостуването му в старото училище, в душата му започнало да се прокрадва необяснимо чувство.

Отначало решил, че е напълно естествена сантименталност. Но ако беше така, нямаше ли чувството да му доставя повече удоволствие? Защото въпросното чувство взело да се развива в несъмнено неприятна насока. Веднъж, като завивал зад един ъгъл, насреща му изскочил капитанът на футболния отбор в цялото си величие и епископът бил обладан от долна смесица от страх и срам, която накарала обувките му в гетри крака да се разтреперят като желиран крем. Ала капитанът отминал, като го поздравил почтително, и чувството отлетяло също тъй внезапно както се появило – но не достатъчно бързо, за да не го разпознае. То по нищо не се отличавало от онова чувство от преди горе-долу четирийсет години, когато се измъквал по терлици от тренировките и внезапно се

натъквал на футболното си началство.

Епископът се озадачил. Все едно, че някаква вълшебница го била докоснала с пръчицата си, изтрила годините от челото му и той отново се превърнал в наклепан с мастило хлапак. Тази илюзия растяла с всеки изминал ден, а постоянната компания на преподобния Тревър Ентуисъл само допринасяла за това. Защото младият Боклук Ентуисъл бил най-близкият приятел на епископа в Харчестър, а междувремево външността му съвсем не се била променила. Епископът получил неприятен шок, когато влязъл в кабинета на директора на третия ден от престоя си и сварил стария Боклук да седи в директорското кресло, увит в директорска мантия и с директорската шапка на глава. Изплашил се, че в стремежа си да задоволи извратеното си чувство за хумор, приятелят му е поел най-страшния риск. Ами ако влезе Дъртия и го спипа?

Затова, общо взето, епископът въздъхнал с облекчение, когато настъпил денят на откриването на паметника.

Самата церемония обаче му се видяла досадна и отегчителна. Лорд Хемъл от Хемстед съвсем не бил от любимите му другари в онези далечни училищни дни и затова имало нещо особено отблъскващо в задължението да се превъзнася по негов адрес и да го обсипва с възхвали.

На всичкото отгоре го нападнал страхотен пристъп на ораторско смущение. Представял си какъв тъпанар изглежда, изправен да плещи глупости пред толкова народ. Все очаквал някой от публиката да стане, да го плесне по тила и да му каже, че предостатъчно се е правил на магара и хич да не си въобразява, че е много забавен.

За щастие нищо такова не го сполетяло. Речта му дори се радвала на забележителен успех.

– Скъпи епископе! – раздрусал накрая ръката му старият генерал Кръвникър, председател на управителния съвет на училището. – Вашето възхитително слово посрами моя блед опит да кажа нещо... да кажа нещо... да кажа нещо... Вие бяхте изумителен!

– Много съм поласкан – промърморил изчервеният, запотен и смутен епископ.

А с напредването на деня умората, която го налегнала след дълготрайната церемония, го сломила напълно. Когато най-сетне след вечеря се отпуснал в кабинета на директора, той се оказал в плен на жесток главобол.

Преподобният Тревър (Боклук) Ентуисъл също имал доста нащърбен вид.

– Тези формалности са твърде изнурителни, епископе – опитал се

той да прикрие прозявката си.

– Така си е, директоре.

– Дори този портвайн реколта 1887 година не е в състояние да ме ободри като хората.

– Бих добавил дори, че е подчертано незадоволителен. Питам се – продължил епископът, спокоен от внезапно озарение – дали малко „Живогон“ няма да ни постегне. Това е един тоник, с който секретарят ми се налива редовно. И съвсем очевидно му се отразява забележително добре. Не съм виждал по-жизнен и енергичен младеж. Какво ще кажеш да помолим иконома да се качи в стаята му и да вземе шишето назаем. Убеден съм, че Мълинър ще ни го отстъпи с удоволствие.

– На всяка цена.

Икономът, изпроводен до стаята на Огъстин, се върнал оттам с шише, наполовина пълно с гъста, тъмна на цвят течност. Епископът замислено го разглеждаше.

– Не виждам никакви указания за дозата, но не ми се ще да безпокоим втори път добрия иконом, който несъмнено се е оттеглил вече в покоите си, за да се наслади на заслужен отдих след един изключително труден и тревожен ден. Какво ще кажеш сами да преценим?

– Разбира се. Гадно ли е?

Епископът близнал предпазливо тапата.

– Не, не бих казал. Вкусът му е доста оригинален и наситен, бих казал дори, неочакван, но в никакъв случай не може да се нарече отблъскващ.

– Тогава дай да пийнем по чашка.

Епископът незабавно напълнил две винени чаши и двамата взели да отпиват замислено.

– Не е лошо – забелязал епископът.

– Определено не е – съгласил се директорът.

– Усещам как ме изпълва нещо огнено.

– Наречи го направо пожар.

– Още малко, директоре?

– Не, благодаря.

– Е, хайде пък ти!

– Само една чашка, епископе, щом настояваш. – Не е лошо – обадил се пак епископът.

– Дори никак – додал директорът.

Вие, които вече сте слушали предишните приключения на Огъстин с „Живогон“, сте предизвестени, че брат ми Уилфрид го изобрети

предимно с цел да снабди индийските махараджи със средство, което да насърчи слонове им да запазват самообладание при пряк сблъсък с тигри в джунглата. Препоръчаната от брат ми доза за възрастен слон е чаена лъжичка от течността, примесена със сутрешната закуска на животинките. Затова не е учудващо, че след като погълнали по две винени чаши, възгледите върху живота както на епископа, така и на директора претърпели забележителен обрат.

Умората ги напуснала, а заедно с нея изчезнало и униинето, което ги потискало само миг преди това. И двамата усетили бурен прилив на жизнерадостна енергия, а чудноватото усещане за младежки плам, сподобило епископа още с пристигането му в Харчестър, подчертано се засилило. Почувствал се петнайсетгодишен юноша.

– Къде спи икономът, Боклук? – попитал той след замислена пауза.

– Не знам. Защо?

– Помислих си само колко ще е хитро, ако му скроим някакъв номер например да подпрем кофа с вода на горния ръб на вратата му.

Погледът на директора блеснал.

– Иий, страхотен номер! – възхитил се той.

Постояли за миг замислени, след което директорът се закикотил.

– Какво се кискаш? – заинтересувал се епископът.

– Спомних си на какво неподобно магаре се правеше тази заран и какви глупости надрънка по адрес на стария Трътльо!

Въпреки ведротото си настроение епископът леко се намръщил.

– Да не мислиш, че не ми се повдигаше, като го превъзнасях въпреки здравия си разум. Един човек, за когото и двамата знаем какво обществено зло представляваше. Какво толкоз е направил Трътльо, че му издигаме паметници?

– Ами де да знам... предполагам, че е стълб на империята – обяснил директорът, който много държал на истината.

– От него всичко може да се очаква – изръмжал епископът. – Той ли няма да се пробута! Ако изобщо съм имал възражения срещу някого, това бе старият Трътльо.

– Аз също – съгласил се директорът. – Като си спомня само как мазно се цедеше смехът през устата му. Като лепило от туба.

– А помниш ли как се тъпчеше? Един от нашите ми разказа как веднъж след задушното овнешко излапал три филии, намазани с кафява боя за обувки.

– Между нас казано, винаги съм го подозирал, че задигаше кифли от бюфета. Не си падам по словесните обвинения, но не можеш да

отречеш, че по всяко време на срока, независимо колко ние, останалите, бяхме материално затруднени, Трътльо винаги беше с кифла в ръка. Това ми се виждаше твърде подозрително.

– Боклук – снишил глас епископът, – ще ти кажа нещо, което досега не съм споделял с никого. По време на финалния мач през 1888 година Трътльо умишлено ме скрита в глезена!

– Не може да бъде!

– Честен кръст!

– Боже мой!

– Нямам нищо против едно нормално ритане в глезена – продължил сурово епископът. – То си е обичайно средство за общуване. Но да те скрита с явното намерение да те извади от строя – това е вече прекалено.

– А тези тиквеници от управителния съвет му издигнаха паметник!

Епископът се наклонил напред и снишил глас.

– Боклук!

– Какво?

– Знаеш ли какво?

– Не, какво?

– Наш дълг е да изчакаме да мине полунощ и после да отидем да боядисаме паметника със синя боя.

– Защо не розова?

– Щом предпочиташ, добре.

– Обичам розовия цвят.

– Не е лош.

– Освен това знам откъде да докопам кутия с розова боя.

– Ами, не думай!

– Колкото си искаш!

– „Мир на стените ти, Боклук, и блага в дворците ти.“ Притчи, 81:6 произнесъл епископът.

Когато два часа по-късно епископът безшумно затварял след себе си вратата, той бил с впечатлението, че съдбата, която неотлъчно бди над справедливостта, в този случай щяла направо да си потроши краката, за да осигури успех на безобидното им начинание. Всички условия, необходими за боядисването на паметници в розово, били налице. Дъждът, който валил цяла вечер, престанал; луната, която иначе би могла да ги смуги, предвидливо се скрила зад купчина облаци.

А що се отнася до човешка намеса, за това не си направили труда да се притесняват. Няма по-пусто място в света от един училищен двор

след полунощ. Паметникът на Трътльо със същия успех би могъл да стърчи наред с Сахара. Изкатерили се по пиедестала и като се редували честно с четката, скоро приключили със задачата, продиктувана им от чувството за дълг. Едва когато предпазливо, на пръсти, стигнали входната врата, малка засечка смутила хармонията на храброто им начинание.

– Какво чакаш? – прошепнал епископът, когато спътникът му се замотал на горното стъпало.

– Един момент! – изсъскал приглушено директорът. – Може да е в другия джоб.

– Кое?

– Ключът.

– Загубил си ключа?

– Имам това чувство.

– Боклук! – порицал го сурово епископът. – Да знаеш, че за последен път боядисвам паметници с теб!

– Сигурно съм го изгървал.

– Сега какво ще правим?

– Има една вероятност прозорецът на килера да е отворен.

Ала прозорецът на килера не бил отворен. Предпазлив, бдителен и винаги на своя пост, икономът, преди да се оттегли в покоите си, го бил залостил и дори спуснал кепенците. Станало ясно, че няма как да влязат.

Но ненапразно казват, че уроците, научени в ранното ни детство, ни подготвят за Живота. Внезапен спомен се промъкнал през мъглата на миналото и озарил епископа.

– Боклук!

– Какво?

– Ако в качеството си на директор не си осквернил зданието с модернизации и реконструкции, там отзад трябва да има водосточна тръба, която води право в един от прозорците на горния етаж.

Паметта наистина не му била изневерила. В бръшляна се гушела същата онази тръба, по която редовно се спускал през 1886 година, за да се къпе нощем в реката.

– Хайде, качвай се – лаконично наредил той.

Директорът не се нуждаел от подканяне. Двамата постигнали много добро време. Епископът обаче тъкмо предупредил стария си приятел, че ако още веднъж го ритне по главата, ще си получи заслуженото, и прозорецът, към който се домогвали, най-неочаквано се разтворил широко.

– Кой е там? – звъннал ясен и звучен младежки глас.

Директорът се стъписал. Дори на смътната лунна светлина се виждало недвусмислено, че надвесилият се във войнствена поза мъж стискал в ръка един твърде недружелюбен дилаф. Така че инстинктът за самосъхранение го подтиквал веднага да си каже трите имена и адреса, за да изтрие от себе си всякакво подозрение, че е случаен мародер, за каквото явно го бил взел младежът. Ала в следващия миг изникнали някои възражения спрямо разкриването на самоличността му и той увиснал мълчаливо и унило на тръбата, без да е в състояние да съчини правдоподобно оправдание за присъствието си.

Ала епископът бил по-находчив.

– Кажи му, че сме котките на готвача! – прошепнал той.

За педантично прям и честен човек като директора било твърде мъчително да прибягва до такива долни лъжи, но не виждал друг изход от създалото се положение.

– Успокойте се – наложил той на гласа си да прозвучи непринудено. – Ние сме просто котараци.

– Крадци-катерачи?

– Не, най-обикновени котараци.

– На готвача – подсказал отдолу епископът.

– На готвача сме – добавил послушно директорът.

– Е, това е друг въпрос – казал младежът и им направил място да минат. Епископът, същински артист по природа, за по-голяма правдоподобност измяукал благодарно, като минавал покрай домакина, след което се втурнал към спалнята си, сподирян по петите от директора. Историята явно приключила благополучно. Въпреки това директорът се терзаел от смътно безпокойство.

– Мислиш ли, че ни повярва? – попитал разтревожено.

– Не съм сигурен. Но ми се струва, че непринудените ни обноски го убедиха.

– И аз останах с такова впечатление. Кой беше?

– Моят секретар. Същият, дето ни даде този страхотен тоник.

– Е, тогава всичко е наред. Той няма да ни издаде.

– Така е. А нищо друго не може да ги накара да се усъмнят в нас.

Не оставихме никакви следи.

– Все пак – замислено се обадил директорът – започвам да се питам дали беше благоразумно – в най-добрия смисъл на думата – да боядисаме паметника.

– Все някой трябваше да го направи – твърдо отстоявал постъпката

си епископът.

– Виж, тук си прав – зарадвал се директорът.

На другата сутрин епископът спал до късно и приел оскъдната си закуска в леглото. Светлината на деня, която тъй често ни носи разкаяние, не му донесла нищо подобно. Двамата с директора честно били заслужили продължителния си сън и той не изпитвал никакви угризения, освен дето се питал дали все пак синьото нямало да е по-ефектно. Но старият му приятел тъй убедително отстоявал розовия цвят, че на него, като на гостенин, му било трудно да не се съобрази с предпочитанията на домакина. И все пак синьото несъмнено щяло да стои по-добре на Трътльо. На вратата се почукало и в стаята влязъл Огъстин.

– Добро утро, епископе.

– Добро утро, Мълинър – добродушно поздравил епископът. – Днес се поуспях.

– Исках да ви попитам, епископе – загрижено продължил моят племенник, – дали снощи не сте взели прекалено голяма доза „Живогон“?

– Голяма ли? Не, никак. Доколкото си спомням, отпихме съвсем по малко. Да има, да няма по две чашки.

– Господи!

– Защо питаш, момчето ми?

– Нищо, нищо. Просто така. Сторихте ми се малко особен на водосточната тръба.

Епископът не можел да не усети леко огорчение.

– Значи, не повярва на нашата – ъ-ъ... – невинна измама? – Не.

– Излязохме да се поразходим с директора – заобяснявал епископът, – а той да вземе да си забрави ключа. Ако знаеш колко е прекрасна нощем природата, Мълинър. Черното необятно небе, лекият повей, който сякаш ти нашепва своите тайни, уханието на растящата трева...

– Така е – съгласил се Огъстин и помълчал. – Тази сутрин се вдигна голяма олелия. Някой да вземе да боядиса паметника на лорд Хемъл от Хемстед.

– Ами!

– Да.

– Е, какво да се прави – въздъхнал толерантно епископът. – Децата са си деца.

– Много мистериозна история.

– Сигурно, сигурно. Но в края на краищата, Мълинър, нима животът не е една мистерия?

– А още по-мистериозна я прави фактът, че върху главата на

статуята била нахлупена вашата епископска шапка.

Епископът подскочил.

– Какво?

– Точно така.

– Мълинър – прошепнал човечецът, – остави ме за малко сам. Искам да поразмисля над едно-две неща.

И той се облякъл набързо, а скованите му пръсти едва се оправили с гетрите. Сега вече всичко си спомнил. Да, много добре си спомнил как нахлузил шапката си на главата на статуята. Внезапното хрумване му се сторило тъй примамливо, че просто не се стърпял. Колко малко се замисляме в момента на деянието какви страховити последствия могат да повлекат нашите постъпки!

Директорът бил отсреща в училището и преподавал старогръцки на шести клас, така че епископът бил принуден да чака, изгарящ от безпокойство, да стане дванайсет и половина и да удари звънецът. Стоял той до прозореца и едва сдържал нетърпението си, докато най-сетне директорът се задал, пристъпвайки тежко като човек с обременено съзнание.

– Е? – извикал епископът, щом онзи влязъл в стаята.

Директорът смъкнал мантията и шапката си и се отпуснал вяло в едно кресло.

– Не мога да си обясня – изстенал той – що за лудост ме прихвана снощи. Епископът бил не по-малко потресен, но не можел да понася подобно малодушие.

– Не те разбирам, Боклук – вирнал той високомерно глава. – Да боядисаме статуята, бе наш дълг, нашият знак на протест срещу незаслуженото превъзнасяне на една личност, която беше крайно недостоен наш съученик.

– И предполагам, че твой дълг беше също така да забучиш шапката си на главата му?

– Виж, тук – изкашлял се смутено епископът – може би съм попрекалил. Смяташ ли, че това относително необмислено действие е навело властите на съмнения спрямо нас?

– Объркани са и не знаят какво да мислят.

– Какво е становището на управителния съвет?

– Държат да открия виновника. Намекват, че ако не успея да сторя това, последствията щели да бъдат твърде неприятни.

– Смяташ, че ще те лишат от директорското място?

– Тъкмо за това намекват. Ще бъда помолен да си подам оставката. А в такъв случай пропадат всичките ми шансове да стана епископ.

– А ти да не мислиш, че е кой знае каква благодат да си епископ? Право да ти кажа, Боклук, хич няма да ти хареса.

– Много ти отиват тези приказки, Боко! Още повече, че ти ме натопи в тази история, глупаво магаре такова!

– И таз добра! Теб не по-малко от мен те сърбяха ръцете!

– Да, ама идеята беше твоя!

– А ти само чакаше някой да ти я подсказе!

Двамата мъже разгорещено се изправили един срещу друг и за някаква част от секундата положението изглеждало неудържимо. Но епископът се съвзел.

– Боклук! – казал той с чудната си усмивка и хванал другарчето си за ръка. – Не ни прилича да се дърлим по този начин. Напротив – трябва да обединим усилията си и да намерим изход от кашата, в която се насомсахме въпреки благородния повод, който ни подтикна. Какво ще кажеш, ако...

– И аз си го помислих, но няма да стане. Бихме могли, разбира се...

– И от това нищо няма да излезе – въздъхнал епископът.

Поседели замислени и както си седели, вратата се отворила.

– Генерал Кръвникър – обявил икономът.

– „О, защо нямам крилете на гълъб?“, Псалтир, 14:6 – въздъхнал епископът.

Желанието му да бъде преместен от това място по възможност с най-голяма бързина трудно можело да се нарече неразумно. Генерал Хектор Кръвникър, кавалер на сума ти ордени, след оставката си от активна служба в армията преди доста години бил натоварен да отговаря за разузнаването в Западна Африка, където безпогрешният нюх му спечелил сред туземното население прякора Уа-на-Мамка-му-Бжинго, което в свободен превод може да се предаде като Големия Шеф Дето Вижда През Дупката На Геврека.

С две думи, човек, когото е невъзможно да измамиш. И последният човек, който според епископа би трябвало да извършва настоящото разследване.

Генералът нахлул в стаята със стегната военна походка. Имал зорки очи, увенчани с гъсталак от побелели вежди, а погледът му бил прекалено пронизателен, за да достави удоволствие на епископа.

– Лоша работа тази – започнал Кръвникър. – Лоша работа. Лоша работа.

– Така си е – заекнал епископът.

– Поразително лоша работа. Поразително. Поразително. Научихте

ли вече какво открихме на главата на статуята? На статуята? На статуята? Вашата шапка, епископе. Вашата шапка. Вашата шапка.

Епископът направил опит да се овладее. Мислите му се виели в бурна вихрушка, тъй като навикът на генерала да повтаря всичко по няколко пъти правел нощната им лудория да изглежда многократно поосъдителна. За миг се видял на подсъдимата скамейка, задето е боядисал три статуи с три кутии розова боя и сетне им нахлузил три шапки на главите. Но той бил силен мъж и се овладял, доколкото можел.

– Как така шапката ми? – войнствено попитал той. – Откъде сте толкова сигурен, че това е моята шапка? Кой знае колко епископи са се мотали снощи из училищния двор? Никой не ги е броил!

– Отвътре на подплатата е написано името ви. Името ви. Името ви.

Епископът се вкочил в облегалката на стола. Погледът на генерала пробивал дупки в него и с всеки изминал миг се чувствал все повече като овца, проявила неблагодарумието да се срещне с производител на месни консерви. Тъкмо решил да твърди, че почеркът на шапката сигурно е подправен, когато на вратата се почукало.

– Влез – обадил се директорът, който дотогава се гушел в креслото си и се опитвал да изглежда мъничък и незабележим.

На прага се появило дребно момченце в училищна униформа и лицето му се сторило на епископа смътно познато. Приличало на презрял домат с нос, но не това впечатлило епископа, а нещо друго, което нямало нищо общо с доматите.

– Извинете, сър – започнало момчето.

– Да, да, да – отвърнал раздражено генералът. – Я се махай, момче то ми! Махай се! Махай се! Не виждаш ли, че сме заети?

– Но, сър, извинете, аз във връзка с паметника.

– Какво паметника? Какво? Какво?

– Сър, извинете, аз бях.

– Какво? Какво? Какво? Какво? Какво?

Епископът, генералът и директорът възкликнали едновременно, така че въпросите „какво?“ могат да се разделят по следния начин:

Епископът – 1

Генералът – 3

Директорът – 1

Или общо пет. След произнасянето на тези възклицания и тримата зяпнали момчето, чийто цвят от доматеночервен прогресирал към морав.

– Какво каза? – извикал директорът. – Ти ли боядиса статуята?

– Да, сър.

– Ти? – учудил се епископът.

– Да, сър.

– Ти? Ти? Ти? – дал своя принос и генералът.

– Да, сър.

Настъпило трептящо от напрежение мълчание. Епископът гледал директора. Директорът гледал епископа. Генералът гледал момчето. Момчето гледало пода.

Пръв се окопитил генералът.

– Чудовищно! – изревал той. – Чудовищно! Чудовищно! Безподобно! Това момче трябва да се изключи, директоре! Изключи! Из...

– Не! – отрязал звънко директорът.

– Тогава да се пребие от бой! Да се пребие! Да се пребие!

– Не! – Преподобният Тревър Ентуисъл бил обладан от непознато за него, много особено достойнство. Дишал учестено през носа си и очите му придобили ледено скариден вид. – Що се отнася до училищната дисциплина, генерале, тук решително се обявявам за моите собствени методи. Ще разреша случая, както аз смятам за най-сполучливо. Според мен не бива да подхождаме сурово. Съгласен ли сте, епископе?

Епископът се сепнал и дошъл на себе си. Бил се замислил дълбоко за статията, която неотдавна написал и публикувал на тема „Какво са чудесата и случват ли се те в наши дни“, и съжалявал, че тонът, който бил възприел в нея, макар и напълно в унисон с развитието на съвременната мисъл, бил обагрен от неоправдан скептицизъм.

– О, напълно! – обадил се той.

– Тогава ми остава само да заявя – вдигал пара генералът, – че си измивам ръцете от тази работа. Измивам ги. Измивам ги. Ако така в днешно време се възпитават момчетата, нищо чудно, че тази страна отива по дяволите, по дяволите, по дяволите.

И вратата се треснала подире му. Директорът се обърнал към момчето с добродушна, подкупваща усмивка.

– Не се съмнявам – изгукал той, – че страшно съжаляваш за лошата си постъпка.

– О, да, сър.

– И повече няма да правиш така, нали?

– Не, сър.

– В такъв случай – заключил жизнерадостно директорът – ще сметнем, че всичко е плод на момчешка лудория и ще бъдем снизходителни, нали, епископе?

- На всяка цена, директоре.
- Съвсем като нещо, което – ха-ха-ха – ние с теб бихме направили... ъ-ъ-ъ... на неговите години, нали?
- Съвсем.
- Значи за наказание ще ми препишеш двайсет реда от Вергилий, Мълинър, и повече няма да повдигаме този въпрос.
- Епископът подскочил в стола си.
- Мълинър? Мълинър ли каза?
- Ами да.
- Секретарят ми се казва така. Да не си случайно негов роднина, млади момко?
- Да, сър. Брат.
- О! – казал епископът.

Епископът открил Огъстин в градината, където секретарят му пръскал розовите пъпки с китова мас, тъй като бил запален градинар. Потупал го сърдечно по рамото.

– Мълинър, не мисли, че не съм разпознал почерка ти зад тази необичайна случка.

– Каква необичайна случка? – учудил се Огъстин.

– Както ти е известно, Мълинър, снощи, подтиквани от доводи, които – уверявам те – са напълно почтени и изцяло в духа на англиканската църква, ние двамата с преподобния Тревър Ентуисъл бяхме принудени да боядисаме статуята на стария Трътльо Хемъл в розово. А току-що едно момче влезе в кабинета на директора и си призна, че то било извършило белята. Това момче, Мълинър, е твой брат.

– Нима?

– За да ме спасиш, ти си го въодушевил да направи това признание, Мълинър. Не отричай!

Огъстин се усмихнал смутено.

– Няма какво толкова, епископе, уверявам ви.

– Надявам се, че уреждането на въпроса не те е въвлякло в прекалено големи разноски. Доколкото съм лично запознат с по-малките братя, младежът едва ли би извършил такова благородно дело напълно безвъзмездно.

– О, само две лири. Поиска ми три, но успях да сваля цената. Възмутително! – възкликнал разпалено Огъстин. – Три лири за такава дреболия! Направо му го казах.

– Ще ти ги върна, Мълинър.

– Моля ви, епископе, какво са две лири!

– Не, Мълинър, ще ти ги върна. Не разполагам в момента със сумата, но ще ти изпратя чек на новия ти адрес. Викарията в Стийпъл Мъмъри.

Очите на Огъстин плувнали във внезапни сълзи. Той сграбчил ръката на епископа.

– Епископе! – задавено изхълцал той. – Как да ви се отблагодаря? Но... добре ли размислихте?

– Какво има да размишлявам?

– „Твоята обична жена“, Второзаконие, 13:6. Как ще реагира, като ѝ кажете?

В очите на епископа блеснал решителен пламък.

– Мълинър, не съм пренебрегнал повдигнатия от теб въпрос. Но аз здраво държа юздите на положението. „Небесна птица може да пренесе твоята душа и крилата гадина да обади твоята реч“ – Книга на Еклесиаста, 10:20. Ще я уведомя за решението си оттук, по телеграфа.

КРАЙ

© 1927 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Bishop's Move, 1927

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева

Художествено оформление: Момчил Колчев

Печатни коли 38. Формат 84/108/16

ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997

Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново

ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4563>]